

Základní škola a Mateřská škola Chlum, okres Příbram
Chlum 16, 262 93 Nalžovice, DS: 2r5ma3g
telefon: 318 864 157, www.zsamschlum.cz, email: zsmschlum@volny.cz, IČ: 71000461

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Zpracovala: Jana Dejmková

Datum zpracování: 1. 9. 2022

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: ŠVP ZŠ A MŠ CHLUM – ŠD

Č. j.: 115/2021

Motivační název: Naše škola

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Chlum, okres Příbram

Adresa školy: Chlum 16, 262 93 Nalžovice

jméno ředitelky: Mgr. Jaroslava Procházková

Tel. 318 864 157

IČO: 71000461

IZO: 114001448

RED-IZO: 600054454

www.zsamschlum.cz

E-mail: zsmschlum@volny.cz

Koordinátor ŠVP: Mgr. Ing. Blažena Kadeřábková

Zřizovatel:

Obec Nalžovice

Chlum 26, 262 93 Nalžovice

IČO: 00286745

Tel. 318 864 126

Starostka: Jana Pšeničková

Výchozí dokumenty:

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost:

od 1. 9. 2022

2. Charakteristika školní družiny

ŠD pracující při ZŠ a MŠ Chlum je součástí základní školy. Pro svou činnost první oddělení využívá samostatný třípokojevý byt ve stavebně přílehlé budově se samostatným vchodem a druhé oddělení školní družiny využívá kmenovou třídu čtvrtého ročníku. Žáci mohou ke svým aktivitám využívat i ostatní učebny, tělocvičnu, dvorek, školní zahradu s chatou a nedaleký park. Stravování žáků probíhá ve školní jídelně. Pitný režim zajišťuje vychovatelka.

3. Materiální podmínky

- prostory družiny pro zájmové vzdělávání jsou vybaveny funkčním zařízením, pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení;
- ŠD může využívat i školní tělocvičnu, učebnu s interaktivní tabulí, počítačovou učebnu, kuchyňku, které jsou vybaveny speciálním nábytkem, materiálem a pomůckami, audiovizuální technikou, tělovýchovné (i zahrada) jsou vybaveny bezpečným povrchem, nářadím a náčiním, pracovní (kuchyně) jsou vybaveny vhodnými přístroji, nářadím;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci vychovatelky jsou vybaveny úložným nábytkem a pomůckami;
- žáci mají k dispozici knihovnu;
- pro odpočinek, činnost ŠD a pro nenáročné pohybové aktivity je k dispozici zahrada a školní dvoreček;
- ŠD využívá také prostor pro odkládání oděvu a obuvi (šatny);
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny - jsou vybaveny dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám;
- lékárnička pro první pomoc žákům a učitelům je uložena ve sborovně školy;

4. Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání se hradí vždy do 15. září a do 15. února vychovatelce. Úplata za vzdělávání je blíže určena ve směrnici Úplata za vzdělávání v ŠD. Úplata za školní družinu je krácena poměrnou částkou dle počtu dnů uzavření školní družiny.

Úplata za vzdělávání je využita na nákup drobného materiálu, stolních her, psacích potřeb, náčiní pro hry na zahradě školy, knihy apod.

Ostatní výdaje jsou hrazeny z provozního rozpočtu organizace.

Plat vychovatelky je hrazen ze státního rozpočtu.

5. Personální podmínky

Pedagogický provoz v ŠD zajišťují tři vychovatelky. Dvě vychovatelky mají pedagogické vzdělání – mimoškolní pedagogika, pedagogika volného času. Ranní vychovatelka vystudovanou mimoškolní pedagogiku ještě nemá.

6. Charakteristika žáků

Školní družinu navštěvuje maximálně 58 žáků zpravidla 1. - 4. ročníku, bydlících ve vesnici nebo její blízkosti. ŠD mohou navštěvovat i nezapsaní žáci v době polední přestávky nebo před vyučováním.

7. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

ŠD se pravidelně účastní akcí organizovaných společně se školou: Den otevřených dveří, Vánoční jarmark, Drakiáda, Čarodějnický rej, Diskotéka, Karaoke, Karneval, aj. SRDPŠ pomáhá zajišťovat některé akce, např. Pohádkový les. Rodiče se některých akcí účastní společně s dětmi, pomáhají zajistit odvoz při exkurzích a výletech a pomáhají při organizaci a průběhu sportovních akcí.

8. Cíle vzdělávání ve školní družině

- Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
- Rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami žáků.
- Rozvíjet osobnost každého žáka.
- Učit žáky osvojovat si základy slušného chování při stolování.
- Učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se.
- Učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech.
- Utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás.
- Nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům.
- Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci.
- Učit se základy stolování (správně drží příbor, zná tradiční i netradiční pokrmy).

9. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje

Pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představují ji zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání.

- Výtvarná a pracovní činnost
- Dramatická a hudební výchova
- Sportovní aktivity
- Odpočinkové činnosti
- Rekreační činnosti
- Příprava na vyučování

Příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování,

Jsou to výchovné, vzdělávací, zájmové a tematické rekreační činnosti organizované nepravidelně podle potřeb žáků a možností ŠD (akce a projekty). Nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Činnosti, které jsou mimo místo sídla organizace, pořádá škola a organizuje ŠD. Např. drakiáda, karneval, sportovní soutěže, výstavy, aj.

Spontánní aktivity

Vycházejí z denní skladby činností ve ŠD.

Osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky, popřípadě i další osoby, a činností vedoucích k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví

Táborové činnosti

Individuální práce se žákem

ŠVP ŠD navazuje na ŠVP ZŠ

10. Formy vzdělávání

a. Základní formou u zapsaných žáků do zájmového vzdělávání je **pravidelná denní forma** (přihlášení na nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců).

- b. Pravidelná docházka (jedenkrát za dva týdny po dobu nejméně po dobu 5 po sobě jdoucích měsíců) – pouze pokud není naplněna kapacita ŠD 58 žáků.
- c. Nepravidelná a příležitostná docházka žáka v jiném rozsahu – pouze pokud není naplněna kapacita ŠD 58 žáků.

11. Metody práce

- vycházky
- didaktické hry
- diskuse
- vypravování
- komunitní kruh
- výlety
- výtvarné, pohybové a hudební vyjadřování se

12. Podmínky přijímání žáků do ŠD

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy na základě přihlášky žáka k zájmovému vzdělávání. Přednost mají žáci nižších ročníků, seřazeni vzestupně podle věku od nejmladšího po nejstarší, kteří se přihlásí k pravidelné denní formě zájmového vzdělávání. ŠD se naplňuje maximálně do počtu 58 žáků. Na škole fungují zájmové kroužky, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

13. Průběh zájmového vzdělávání

Po přijetí žáka k zájmovému vzdělávání jeho zákonní zástupci vyplňují zápisový lístek, který obsahuje informace o žákovi, jeho rodičích, telefonických kontaktech na zákonné zástupce a o zdravotním postižení žáka. Jsou zde i informace o zdravotních problémech žáka, které by mohly mít vliv na jeho zapojení v zájmovém vzdělávání.

Zápisový lístek obsahuje také informace o odchodech žáka z ŠD – informace časového odchodu žáka z ŠD, informace o doprovodu žáka ze ŠD. V případě, že žák odchází ze ŠD sám, je nutné písemné vyjádření zákonných zástupců na zápisovém lístku.

V případě, že žák odchází ze ŠD sám mimo dobu zapsanou na zápisovém lístku, je nutno tuto skutečnost nahlásit vychovateli ŠD písemně.

14. Podmínky ukončování zájmového vzdělávání

Žák může být vyloučen ze zájmového vzdělávání, pokud hrubě poruší školní řád.

Zájmové vzdělávání může být ukončeno také na základě písemné žádosti zákonných zástupců.

15. Podmínky vzdělávání žáků se SVP

ŠD je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Odbornou diagnostiku zabezpečují poradenská zařízení. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v běžné skupině žáků ZŠ.

Na základě odborného posudku poradenského pracoviště vychovatelka, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizuje individuální vzdělávací plán zájmového vzdělávání tak, aby bral ohled na SVP konkrétního žáka.

16. Vzdělávání cizinců

Vzdělávání cizinců v ŠD je podporováno logopedickými chvilkami a logopedickým cvičením. Dále jsou využívány k práci hry se zaměřením na český jazyk, doplněním slovní zásoby a jejím procvičováním. Je zde také kladen důraz na začlenění do kolektivu např. sociální hry a udržování dobrého klimu třídy.

17. Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku.

Po dobu podzimních, vánočních, pololetních nebo jarních prázdnin se činnost ŠD přerušuje – projednáno se zřizovatelem.

Provoz ranní školní družiny 6,30 - 7,30 hodin. Činnost odpolední družiny 11,30 - 16,30 hodin.

Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

Zájmové vzdělávání navazuje na projektová témata ZŠ a pracuje podle vypracovaného Ročního a měsíčního plánu ŠD.

ZÁŘÍ:

Seznámení dětí s organizací ŠD, poučení o bezpečnosti v ŠD

Sestavení družinových pravidel

Kamarádi – seznámení dětí, každý má své kamarády

Vzpomínáme na prázdniny

Podzim je tu – znaky, pranostiky, rok, roční období, měsíce

Pěší výlet + opékání buřtíků

Dopravní výchova – cestujeme dopravními prostředky, výlet do Sedlčan

ŘÍJEN:

Dračí týden – drakiáda

Podzim v přírodě – práce na zahradě, příprava zahrady na zimu

Les – význam lesa, poznáváme stromy, sběr plodů podzimu

Výlov Musíku – vycházka, ryby a živočichové našich vod

Halloween – dýňáci, výzdoba školy a ŠD

4.10. Mezinárodní den zvířat

20.10. Den stromů

LISTOPAD:

Hrátky s listy a plody podzimu

Zahrada + vitamíny – zeleninový a ovocný týden

Zásady správného stolování – beseda

Svatomartinská lampionová slavnost společně s MŠ

21.11. Světový den pozdravů

PROSINEC:

Těšíme se na čerty

Příroda v zimě – pozorujeme zimní přírodu, počasí, pranostiky

Těšíme se na Vánoce – pečeme cukroví, zvyky, tradice, zimní dekorace

Zkoumáme sníh a led

Výlet do vánočních Sedlčan + kino

Vánoční nadílka zvířátkům

Vánoční disco

Výlet k Betlémku do Křepenic – návštěva kavárny

LEDEN:

Hry na sněhu – soutěžíme ve stavbách, sněhuláci, hrady
Pozorujeme zimní přírodu – vycházky
Vyrábíme krmítka pro ptáky – poznáváme ptáky
Mandalový týden
Práce s digitálními technologiemi – PC, apod.
Bruslení – ZS Sedlčany
6.1. Tři králové

ÚNOR:

Karneval – navrhujeme masky, škrabošky, kostýmy, soutěž o nejlepší masku
Zimní dovádění – pobyt venku, zimní sporty
Mezilidské vztahy – rodina, kamarádi, zásady slušného chování
Týden chytrých hlaviček
Bruslení – ZS Sedlčany

BŘEZEN:

Jaro je tady – výzdoba, sledování změn v přírodě
Poznáváme jarní květiny – experimentujeme se semínky
Týden společenských her
Týden knihy – moje kniha, návštěva knihovny, beseda
Cyklista v dopravním provozu – dopravní výchova, značky
21. 3. ponožkový den

DUBEN:

Velikonoce – zdobíme vajíčka, pomlázka, tradice, zvyky
Znáš naši vesnici? - poznávání obce, orientace v obci, na mapě, turistické značky
Čarodějnický týden – čarodějnický rej, opékání buřtíků
Výlet do přírody – sledujeme jaro v přírodě
Čím budu? - povolání, zaměstnání
22.4. Den Země

KVĚTEN:

Soutěž o nejlepšího střelce družiny
Poznáváme své tělo – svaly, kosti, funkce
Pečujeme o své zdraví – beseda správná výživa
Týden chytrých hlaviček
Den matek – výroba dárků
Louka – luční kvítí, živočichové, hmyz, pěší výlet

ČERVEN:

Den bez úrazu – první pomoc, prevence úrazů, ošetření
Výlet
Těšíme se na prázdniny
DOH – Družinové olympijské hry
Léto – změny v přírodě, počasí, pranostiky
Pobyt na školní zahradě – hry, pečujeme o zahradu
1.6. Mezinárodní den dětí

18. Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, chce, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Školním řádem ZŠ
 - Vnitřním řádem ŠD
1. Před stanoveným odchodem žáci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vychovatelky.
 2. Žák nenosí do ŠD předměty, které nesouvisí se zájmovým vzděláváním a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob. Cenné předměty, včetně šperků a mobilních telefonů do školní družiny nepatří.
 3. Žák má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti ve školní družině.
 4. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností školní družiny, hlásí bez zbytečného odkladu vychovatelce nebo jinému zaměstnanci školy.
 5. Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením bez dozoru vychovatelky.
 6. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé, ve školní družině platí zákaz užívání návykových látek a jejich nošení do ŠD (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).
 7. Stanovený počet žáků při běžné denní činnosti je 30 na jednu vychovatelku. Při odchodu žáků v rámci zájmového vzdělávání mimo školní budovu na zahradu školy je stanoven počet 25 žáků na jednu vychovatelku. Při odchodu žáků v rámci vzdělávání mimo plotem vyhrazené prostory (park, obec a její okolí) je stanoven počet žáků na 22 na jednu vychovatelku. Při výletech školní družiny je ředitelkou školy vychovatelce přidělen další pedagogický pracovník školy pro konání dohledu nad žáky.

19. Obsah vzdělávání

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k řešení problémů

- Dokáže samostatně vyřešit problém, nebo dokáže požádat o pomoc druhého.
- Nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení.
- Všímá si problémů druhých, umí nabídnout řešení.
- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.
- Umí vyhledat informace k řešení problémů.
- Umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností.
- Chápe, že vyhýbání se problémům, není řešení.

Kompetence komunikativní

- Umí se souvisle vyjádřit mluveným slovem.
- Nebojí se vyjádřit svůj názor.
- Naslouchá názorům druhých, rozumí jim a respektuje je.
- Dokáže vést dialog.
- Využívá získané dovednosti ke spolupráci.

- Umí pracovat s informacemi.
- Vyjadřuje se kultivovaně.
- Dokáže vhodně argumentovat a obhájit své názory.
- Dokáže prezentovat sebe sama a svoji práci, slovním projevem.

Kompetence sociální

- Spolupracuje v kolektivu.
- Vyjadřuje své názory.
- Umí jednat s dospělým i s vrstevníky.
- Je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým.
- Umí přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problémů.
- Zná možnosti, jak vědomě zvládat své emoce a sebereflektuje na ně.
- Má upevněny hygienické návyky.

Kompetence občanské

- Respektuje druhé.
- Respektuje odlišnosti – osobní, kulturní, náboženské atd.
- Dokáže v tísni pomoci - přiměřeně okolnostem.
- Dokáže odolat nátlaku druhých, i větší skupiny, v situacích, se kterými nesouhlasí.
- Dokáže odolat psychickému nátlaku.
- Uvědomuje si, že za své činy má odpovědnost.
- Zná svá práva a povinnosti.
- Dokáže vyhodnotit situaci, dle svých možností.
- Chápe a vnímá tradice, historii a kulturu.
- Je ohleduplný k přírodě.
- Uvědomuje si hodnotu majetku svého i jiných osob.

Kompetence pracovní

- Používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení.
- Dokáže pracovat podle instrukcí a návodu.
- Váží si práce své i ostatních.
- Reaguje na potřeby a pomoc druhých.
- Chrání zdraví své i druhých.
- Svým pracovním přístupem se snaží chránit zdraví své i druhých.
- Dokáže své dovednosti a výsledky své práce nabídnout jiným.
- Je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe.
- Umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě.
- Umí zhodnotit práci svou i druhých.
- Umí dokončit a vyhodnotit úspěšnost své práce.

Kompetence digitální

- Ovládá a pracuje s PC a jinou technikou.
- Používá fotoaparát.
- Zvládne upravit fotografie.
- Zvládá komunikaci s moderní technikou.
- K práci používá I tiskárnu.
- Seznamuje se s novými digitálními technologiemi

20. Vzdělávací a výchovné oblasti

ŠD se při tvorbě ŠVP nejvíce inspiroje kapitolou ČLOVĚK A JEHO SVĚT, která je stanovena pro 1. stupeň ZŠ.

1. Místo, kde žijeme – poznávání nejbližšího okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti, vycházky do okolí, orientace v terénu, návštěva významných míst v regionu a seznamování s lidovými zvyky. Besedy o našem městě a okolí. Dopravní výchova - bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. (Kompetence pracovní a občanské).
2. Lidé kolem nás – osvojení vhodného chování a vystupování, slušná mluva a základy společenského chování na různých místech a daných situacích. Besedy a scénky. Předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální).
3. Lidé a čas – budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit děti s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Besedy, vlastní výroba časových plánů, rozvrhů. (Kompetence k trávení volného času – sociální a personální).
4. Rozmanitosti přírody – pozorování rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, vycházky a pobyty v přírodě, studování encyklopedií, výstavky přírodnin, poznatky z cest, péče o pokojivé rostliny, ekologická výchova - ochrana přírody. (Kompetence občanské, komunikativní, sociální).
5. Člověk a jeho zdraví - poznání sebe sama, poučení o zdraví, nemoci, prevenci, osobní hygieně, předcházení úrazů, umění ošetřit drobná poranění. Besedy k první pomoci, pravidelné otužování, vycházky do přírody, dodržování pitného režimu, posilování a plavání. (Kompetence komunikativní, občanské, sociální a personální).

Mgr. Jaroslava Procházková
ředitelka školy

Jana Dejmková
zástupkyně ředitelky školy